

Porträtt / Kerstin Rönn Olsson

Född: 1929 i Stockholm.
Bor: i lägenhet på Söder i Stockholm.
Familj: två döttrar, barnbarn.
Yrke: läkare, specialist i allmänmedicin.
Hörselskada: gravt hörselskadad och har använt hörapparater sedan 1996.

Doktorn

som kan komma

Hur många laddar upp inför sin 75-årsdag med att åka i väg två veckor för att arbeta som inhyrd läkare och bo på vandrarhem 20 mil hemifrån?

Åtminstone en person. Kerstin Rönn-Olsson från Stockholm, som fyllde 75 den 12 december.

– Jag tycker fortfarande det är kul att jobba, kanske beror det på att jag utbildade mig så sent, säger hon.

Trots att hon började på läkarlinjen när hon hade fyllt 50 år har hon också hunnit med att arbeta som hjälparbetare på ett sjukhus i krigets Mocambique.

Text: Stefan Andersson Foto: Peter Knutson

VI TRÄFFAR KERSTIN RÖNN-OLSSON en fredag i hennes lägenhet med uteplats vid norra Hammarbyhamnen, mitt emot Hammarby Sjöstad.

Det är lite lagom hemtrevligt stökigt. Kerstin har nyligen bakat eftersom hon måste förbereda 75-årsfesten på Luciahelgen, drygt två veckor senare. De närmaste två veckorna har hon inte så mycket tid över eftersom hon ska arbeta som inhyrd läkare på Söderköpings vårdcentral, drygt en mil utanför Norrköping.

Kerstin har haft hörapparater sedan 1996.

– Innan dess hörde jag bra, tyckte jag. Men mina döttrar håller inte med... Dom säger att det började tidigt.

– Nu fungerar det sämre och sämre med hörapparaterna och de hjälper mig inte längre, säger Kerstin.

Använder hörglasögon

Hon har slutat ha på sig hörapparaterna som hon inte tycker är tillräckligt starka, knastrar och ger en "ekokänsla". I stället använder hon ett par benledningsglasögon, hörglasögon. Det är glasögon med extra tjocka skalmar där det sitter en liten benledningshörselapparat. Den omvandlar ljud till vibrationer som via skallbenet kan nå innerörat. De tjocka skalmarna är en förutsättning för att det ska fungera eftersom benledningsapparaten måste trycka ganska hårt mot huden.

– Det fungerar bra, tycker jag. Till exempel hör jag stetoskopet väldigt bra.

Hennes syster är också hörselskadad och fick nyligen ett kokleaimplantat, CI, inopererat. Och Kerstin har själv fått remiss för att få CI och var nyligen på utredning.

– Men jag hör fortfarande lite för bra på höger öra, berättar Kerstin.

Svårt att nå hörselvården

Hon tycker att det borde vara lättare att få kontakt med hörselvården. Hon medger att hon nog själv är en något krånglig patient, men som patient har hon också insett att det kan vara svårt att komma fram till vården.

– Varför är det så svårt att få kontakt med hörcentraler via nätet? När man ska boka en tid är det onekligen betydligt enklare, särskilt när man har mycket svårt att höra i telefonen även om den är mycket förstärkt.

– Man ska passa en telefontid, sedan får man vänta en kvart, och så är doktorn sjuk och man får en ny tid att ringa upp och då ska man vänta i telefon igen.

Kerstin har också gått på kurs i TSS, tecken som stöd, och var bland annat på en veckas internatkurs tillsammans med andra gravt hörselskadade.

– Efter den kursen insåg jag att flera av mina kurskamrater var sjukskrivna just på grund av hörselnedsättningen. Det kostar ju synnerligen mycket för samhället.

Kerstin ger intryck av att vara en positiv och aktiv person som har nära till skratt. Hon har också varit aktiv i föreningslivet och som fritidspolitiker för S i Stockholms län.

forts.

”Folk dog som flugor och det fanns nästan ingen medicin.”

– Men det har varit väldigt svårt att vara aktiv i föreningslivet och plötsligt bli hörselskadad. Det begränsar umgänget med andra, tycker hon.

– Och att byta umgänge, och till exempel bara umgås med dem som kan tss, är inte så lätt. En annan nackdel är att jag inte längre hör musik på samma sätt.

Kerstin har blivit remitterad att få tala med en hörselpsykolog, men väntar fortfarande.

– Jag har inte fått bekräftelse på mottagen remiss och givetvis ingen tid. Men jag vill egentligen inte se mig själv som ”så handikappad”.

Men Kerstin har i sin omgivning sett flera exempel på hur svårigheter i samband med hörselskador, bristande information och väntetider har lett till depressioner och apati.

Utbildade mig sent

Kerstin är dock fortfarande mycket aktiv. Att hon ännu, tio år efter pensionen, arbetar som läkare förklarar hon med att det fortfarande är roligt.

– Jag bytte yrke mitt i livet och utbildade mig till läkare sent.

Kerstin Rönn Olsson är född och uppväxt i Stockholm. Hon gifte sig och fick två barn.

– Könsrollerna var väldigt annorlunda på den tiden. Min man ansågs vara ”medveten” eftersom han gick ut med barnvagnen på helgerna.

Kerstin och hennes man skiljde sig och hon arbetade vidare som tandläkare, men 1978 när hennes barn hade börjat på universitetet bestämde hon sig för

att själv börja plugga.

– Jag skickade en ansökan till Karolinska och kom faktiskt in, säger hon.

1983 blev hon färdig läkare.

– Det var hemskt mycket roligare än att jobba som tandläkare, tycker hon.

Under de år hon har arbetat som läkare har hon hunnit med en hel del, bland annat sex år i Väster-norrland, Sollefteå och Härnösand. Sedan flyttade hon hem till Stockholm och har bland annat varit distriktsläkare i Årsta.

Mitt i krigets Mocambique

Hennes mest drastiska erfarenhet av läkaryrket var 1989 när hon var hjälparbetare i Mocambique i syd-östra Afrika.

– En av mina chefer hade inspirerat mig att söka dit, men det var den hemskaste tid jag har varit med om.

Hon arbetade vid sjukhuset i Beira, ganska långt från huvudstaden Maputo, som ensam svensk läkare.

– Jag fick inget stöd och folk dog som flugor och det fanns inget jag kunde göra och nästan ingen medicin. Motsvarigheten till FASS var ett anteckningsblock och man fick sätta in den medicin som råkade finnas.

– Det var krig så det kom in människor med skottskador. Det enda som fanns att göra var att lägga ett tryckförband, sedan dog ju patienten i alla fall.

Kerstin hade inte heller någon möjlighet att ringa hem till Sverige.

– Jag skulle ha stannat i två år, men efter fyra månader bröt jag kontraktet och åkte hem, säger hon.

Hon återvände hem till den något lugnare läkartjänstgöringen i Sverige. Kerstin har också arbetat som skolläkare för 14 skolor i Tyresö, något hon fortsatte med efter pensioneringen.

– Men när jag hade fyllt 70 år sa de att ”nu fick jag nog inte fortsätta längre”.

Men Kerstin startade eget och sedan dess är hon anställd av ett företag som hyr ut läkare till sjukhus över hela landet för kortare perioder. Nu senast två veckor i Söderköping dit hon också körde bil själv.

Hon tycker inte att det brukar vara några större svårigheter att kommunicera med kolleger eller patienter.

– Värst är det kanske med kolleger eller labbpersonal som pratar fort ibland, men det brukar gå bra när jag säger till att jag hör dåligt.

– På de flesta ställena är de oftast väldigt glada att det kommer någon läkare.

Men hon börjar fundera över om det kanske är dags att trappa ned.

– Nu kanske det var sista gången som jag tog ett sådant vikariat? ☺